Euzkadi

ERRIETATIK

MAÑARI

...UN ANDIYA
Gaur, Kisto'ren Erregetza eguna dala ...geure etxeetako zapallo ta leiyuak ez... ...politez apaindu dagiguzan. Eta eleiz... ...etara yuanik, benetako Errege ba... ...a gurtu ta goratu daigun. ...intza Berari!

...DURAZ!
...da-gizonak, Durango'ko Udala (Ayun... ...ntua) konturatu dabe, lengo asteko ...ñarkunetan, Urkiola mendiyetan eta ...ganen "granada" ta izkillu balaren ...k estanda egin bagarik gelditu zi... ...Ta yentiari yakiñ erazoteko arrizku ...ko gauzia dala, ta iñok onangoren bat ...itu badai, ezegaz ikutu bagarik agin... ...k yakitun iminteko.
...ntxetako gauzak eztira. Ta mendi ...n inguruetan, ira-ebaten edo beste ...ro baten zabiltzanok aurkitu badai... ...akizue zer egin. ¡Kontuz ibili!

...ÑO-IGANDEA
...ndean, beste erri batzuetan lez, emen ...mixiño eguna ospatu zan. Goizian, ...artziak izan ziran; zortziretako ta ...etako mezeetan abade biyak ber... ...eder egokiak mixiño-aldez egin zi... ...Arrastian be asmo bardiñaz otoi... ...egin ziran.

...SULE DEUNA
...artean, Urtsule neskutz ta ziñopa ...'ren yaiya ospatu zan. Eta iñosko ...en ospatu be. Goizian, Deuna'ren ...yaunartziak izan ziran. Amarretan ...nagosi ederra. Meza emollia Do... ...r Koldobika yauna; laguntzalleak ...etxea'tar Polentzi ta Zabala'tar ...a Bedita yaunak izan ziran. Urtsule ...'ren bitzitz ta eriotzatzaz berbaldiya ...onetan ezagun-ezaguna dan abade ...batek oso ederto egin eban. Abes'a... ...be alako ederto egon ziran. Meza ... Deuna'ren gorputzkiña gurtu zan. ...arrasteiyan besperak, eta Agurtza ... ibildeum edo prosesiñuaz egin zan. ...n orretan ezpatadantzariyak be euki ...zan. Oraiñarte, Andra Mari yaiye... ...akarrik ikusten izan doguz; baña ... andiroago eguna ospatutiarren, ...ko dantza garbi ta ederrak egi... ...mutillok pozik gertau zirean. ¡Eder...

...-ETORRI
...rtsule Deuna'ren yaire etorri zira... Arrasate'tik. Dolara'tar Koldobika ...ango txaunburu-laguna; Artia ...'tik, Gorostitza'tar Bedita txaun... ...yauna; Urkiola'tik, Markaida'tar ... yaupari yauna, Lancajuela'tar Pi... ...Amantegi'tar Juste ta Bizkarra'tar ...Muxika Areatza'tik, Etxebarria'tar ...txaunburu yauna; Lizartza'tik, Pa... ...Koldobika yauna, txaunburu-la... ...Zaldibar'tik, abala'tar Yoseba Be... ...aunburu yauna ta Untzalu'tar Mi... ...itio'ren alarguna; Berriz'tik, Ariz ...ta'tar Yosebatxu; Santurtze'tik, ...a'tar Agapita ta emaztia, Kapa... ...r Baldomer eta alabea. Durango'... ...ainbat neskatilla eldu ziran. ...bo'tik etorri zan Azkunaga'tar Bin...

...rmeo'tik etorrita igandean egon zan ...tar Laurentzi emeko txaunburuaren

...ño'tik etorri ziran Arrizabala'tar ...kel, bere emazte Sesma'tar Josebe ...n loba Belaustegi'tar Joseba Txo...

...NTZA
...tenian ezkondu ziran Labarrondo... ...to Belakortu'tar Kaulde neskatillia ...kue'ko Kapanaga'tar Patxi mutilla. ...k.

...NTZA
...a-erdiko Uriarte'tar Perderika ...lenguan artu eban zartadatik obe... ...eginda dago. Arin osatu Pede...

...LDIA
...onetan, euri ta euri egun illun eta ...k doiaz; ta batzuen eretxiz egun ...n olan yarraiko dau. Lugiñak, da... ...biarrak egiteko eguralci onari be... ...oz.
...oiyena aurrerantza iraduz doiala ... ta gura dogun baño askoz lenago ... biar gaituz.
... geugaz ta geu beragaz, beti ba... ...i bearra dogu-ta.

MAÑARIKO.

AZKOITI

...ri zan lez igandian batzartu ziran ...n neskatxa abertzaliak, bildu zi... ...rogeitik gora erabakiak artzeko, ... lendakari jaun Zubizarreta'tar ...buru zutela. Onek ongi etorria ...oten bazkide anai guztien izenean, ...aldi egoki batekin erakutsi nola ...biar duten abertzaletasunian, ondo ...zarate'tar Roman txindi zaiñak ...roten "Tene"-ren liburu gozoa ...ltziar'ri jarria. Azkenez itz aldi ... emakumiaren egin biarrak azal... ...e lagun abertzale Arroitajauregi... ...elek, arreta aundiakin entzun zi... ...ak, beriala autu zituzten batzarki... ...a: Burua Urzelai'tar Alexander, ...Izagirre'tar Miren; txindi zaiña ...r Gotzone idazlarie Bergara'tar ...Guztiak dira argiak eta itxaropena ...ogaz egin biarrak ondo betiak ...rala, amaitzeko abestu zuten bi... ...Ereserkia.
...poztutzen gera gurekin batera ...ranik gertu zaudetela ikusteakin ...ri Euzkadi maitatzeko, euskera... ...tura ederrakin, aurka egiñaz er... ...urtuta ditugun dantza lotu abesti ...s galgarri txar guztiak utzita, ...ri zintzo; gañera jakin abertzale ...rio eta aberriko gora berak ja... ...biar biarrekua zaigula guztiori, ...rteko eran mutil gaztieri diot ... izgizki abertzaliak, artu biar ...etiak baño lenago, txarrena, are... ...itzen badira jakiten degu Lerrux, ... beste onelako gizontzoak zer ...retzat onik gutxi, okerrena si... ...aldu erazi, eta ori galdu ezkero ...itjak lez gera, gure guraso za... ...rendoak ziran, eta guk ere ala ...degu euskotar onak izan nai

badegu, lenbizi Jaungoikoa, gure Aita Sabiñek zion bezela gu Euzkadi'rentzat eta Euzkadi Jaungoikoarentzat.

KRISTO ERREGIAN EGUNA
Gaur ospatzen degu bere jarraitzalleak, egun orretan txadon nagusian jai ederrak izango ditugu. Uste det lenako urteko eran bil...ko dala gure uria goizian mai deunara bera artzera, orrela aitortzen degula beori dala zeru lurren Bakaiduna.

NASKALDIA
Ordizia'ra juan zaigu gure lagun abertzale Gabilondo'tar Kepa'ren seme Yoseba arakin ikastera ondo bizi eta ikasi, Murgia'tik udara igarota etorri zaigu lagun Mendizabal'tar Perdiñanda bere sendiagaz. Ongi etorria.
Gomutau euskaldunak 1839'garren urtiaz urrillan 25'ta bete dira 91 urte.
Euzkadi gure aberri maitiari eskubideak Españiak kendu zizkiola. Egun ituna ziñez berakin oroitziaz, oldoztu daigun ondo abertzaliak samintasunezko egun ori; orrela egin ondoren jarraitu daigun zintzo, atzera gereganatu daitzagun gure eskubide osoak, urte orren aurrez giñuzan eran izatera eltzeko.

EGI-ALDE.

DONOSTIA

GAURKO BATZARRA
Jelbatzako G. B. B.'ak deituta Uri Buru B'tako ordezkari batzarra gaur emen izango da.
Ordezkari asko etorriko dirala aditzera degu, zenbat ta geiago obe.
Gipuzkoar abertzalea, beti Jeltzalea izan da, ta aldi ontan gure jeltzaletasuna, zein sendo ta zindua dan, erakutsi biarrian izango gera. ¡Gipuzkoar ordezkariak, iñorgaitik, ta ezer gaitik, ez Jel aztu, ez Sabiñ G. B. ukatu, zutik, goruntz beti, Sukarrietan obiratuta dagon irakasle, Euskadiko ziñopak sortu, kementsu eutsi, ta beragaitik bizia eman zuben gurutztutako Jel ikurriña.
Euskadi goratzeko Jel jetxi biarrik ez dago.
¡Gipuzkoar ordezkariak Jel alde beti!
"ERRI"-RI
Amerikara zuazela ta, nere biotzeko agur leiala artu ezazu.
Aberritzaz oroitzeko, esan biarrik ez dago, Amerikan soña, ta Euskadin gogo, oldozpen, ta biotza izango dezu ta. Agur, "Erri", ondo, ondo bizi.

EUSKO ETXEKO ANTZOKI JAIA
Lendik iragarri ta dagon bigarren antzoki jaia arratsaldeko 5 terdietan zintzo zintzo asiko da. Banaketa:
"Xabiroya":
Andre Bixenta, Lizarraga S. anderea.
Inaxi, Eizagirre K. anderea.
Joxepatxo, Egaña anderea.
Xabiroya, Urretabizkaia jauna.
Tomax, Ugartetxea jauna.
Kanikax, Mendizabal jauna.
Luix, Andonegi jauna.
Morroya, Egaña jauna.
"Ixkiña Mutrikun" Egilegor jaunak antzeztuko du.
"Uste diñat":
Kontxexi, Areitioaurtena F. anderea.
Maalen, Bikandi anderea.
Texantoni, Eizagirre K. anderea.
Markesa, Areitioaurtena K. anderea.
Joxantino, Lizarraga M. anderea.
Kanpotarra, Eizagirre, B. anderea.
Sarrerak oitu bezela.

ONGI ETORRI
Ezkon ibilli aldia igaro ondoren etxeratu dira abertzale ta lagun on dau Urain'dar Joseba ta bere emazte zintzoa.
Orain lanera zintzo zintzo Joseba, zeuk kanpuan izan zeraten bitartean emen oliyua ta ogiya garestitzeko susmurra izandek eta.

ATARRENE.

AREATZA (VILLARO)

EGUALDI EURITSUA
Aste guztiyan izan da eurija daroyela babak batu, idak ebai ta ekartzeko egokie eztala ta asarre dira lugiñok.
Ez ikaratu mutillak urte bedartsua izan da baita txalak bere ugeri etxeratzen dezue dirua.

JAKIN-ZALE ALKARTASUNA
Ainbat gazte asi dira musikia ikasten Batzoki onetan.
Zorionak irakasliari ta gogor ekin gaztetxook ikasten balioko deutsue ta.
Uriarte'tar Kepa bere sendiyagaz iges egin deusku bilboruntz negua igaroten.
Araba ta Burgos aldeti da eizan Zamakona'tar Josu.
Ganeko egunen baten emen du bilbi? bete eperregaz.
Lagunduko yatzu jaten.

Urastegia bere sarratu da datorren urteko bagilla'ren 15'terarte.
Iñoz baño aurten lagun geyago izen da bertan ur onuratsuok artzen.

Obarizko apurren bat egin dau Espartza'tar Iñaki'k bere gexo zatarrian.
Poztuko giñakez ainbet lasterren guztiz osatuko batitz.

LOYOLA'RA
Gogo iñarkunak dirala ta ainbat neskatilla doyaz uri onetatik Loyola'ra.
"A. D."-RI
Milla esker zeure erantzun sutsuagaiti.
Egiya da kistar ikasbidea erdera utsian irakasten daua emen Arratia'ko uritxo onetan.

GARBI IKUZIAK
Aste onetan iragarri dau gure Udalak bogadia egin dabela 1929 garrengo urteari yatokozan zapiokaz. ¿Non sikatu ete dabez eurok?
Udal-etxeko orman, era orretarako dagoan tokian ez du ikusi ari au. Egin dabela baño. Agertu bediz kontuak, erria jakin gurarik dago ta.

JEL BATZARRA
Iragarrita egoan legez ill onen 19'an egin zan abertzalien batzarra.
Uri Buru Batzarrerako izentau ziran Ugarte'tar Jon lendakari Zufiria'tar Josu diruzain ta Sopelana'tar Imanol idazkari. Batzar nagusirako ordelariak Juaristi'tar Agustin ta Astondoa'tar Luki.

EUZKALDUN SALEROSLEAI

Idazle gorengo askori zor, euzkel atal onek lortu daben edertasunak iraun dagian EUZKADI onek euzkerazko iragarki edo anuncioak emetik aurrera agertuko dauz. Bazotxak gura daben zatian edo tamañuan eta gura daben eran agertuko dira, baita bakotxak gura daben egunean bere.

Onexek izango dira saneurri edo presiuak:

Illean iragarki bat, lerroko edo lineako, 0,75 laurleko.
Astean iragarki bat, lerroko, 0,50.
Astean iru iragarki, lerroko, 0,40.
Egunoro iragarki bat, lerroko, 0,30.

Guztiak oartuten dagoz iragarkia izan daitela lerro gitxikoa. txindi emon bearra bere txikerra izan daiten. Orrela luzaroagoan iruan dagike iragarkiak. Iragarkiak eztau bere zabaldu bearra lerro askotan eukiten, sarri agertzean baño.

Ia, mutillak zintzo yarritu ta zabaldu Sabiñ'en irakatsiok, bertati deigun askatasuna Euzkadi'rentzat.

AKATZA.

GETXO - NEGURI

ARTEAGA ETA ORMAETXE'TAR PANTZESKA'REN GOTALDE
Gaur igandez goxeko zortziterdietan Iñaki deunaren txadonan Arteaga eta Ormaetxe'tar Pantzeska'ren gogo aldez jaupa bat egingo da. Ainbat adizkide eukozan Patxi'k erri onetan eta lerro onen bitartez danok jakitun ipinten zarie, al dozubenok joango zarielako ustian. Goyan bego.

"ERRI"-REN OPAZ
Zubiaga'tar Tome'ren etxian gaur eguberdiko ordubatatan "Erri"-ren opazko bazkarija ixango da. Ia ba mutillek sabelak gerturik eruan, eta eztarrijak be bai, ba sano abestu biarra ixango da.

JOAN YAKUZ
Uda igarotzallerik geyenak euren neguko etxietara joan dira. Beti lez, uda ta neguba berton igazten dogunok geratu gara.
Geyenak modea dalako, ta beste batzuk bear ixana dabelako udea igaziten etorten dira, baña neguba be ondo eruan lei emen, sakela bero, ta osasun ona euki ezkeron. Bayagok emen neguba non ondo emon. Leku ziur batetik itxasoaren asarriak ikusi ta ekatzak gogor joten dabenian sakonago badezpadan. Gauza politagorik zer?
Ia ba, batzuri, ondo ibilli ta datorren urterarte, ba atsegin yaku zurokaz egotia, oitura onak, eta euzko ereduba edonora darozube lako, baña beste batzuri eskar zor geratuko gayakez, geyago errira agertuten ezpadira. Txinditan gaiduko dabena erri biztanliok. Jaungoiko maitasunian irabaziko dabe-ta.

EUZKERA IKASI
Gar aundija dago euzkera ikasten asteko, ta (J. 1.) datorren illaren lenenguatan asiko gara. Ia ba danok egon zur. Laster jakingo dozu be nora jo bear dan zeuron ixenak emoten, eta ia danok asko ikasteko gertuten bazarie. Emakume ta gixonezkoentzako, ta umetxubentzako ikastaruak ipinteko asmua dago.
Aurrera ba danok, eta alegindu geure asaban eta gure abenda bakarraren elia ikasten.

TORKATIKO.

ZEANURI

JESUKRISTO'REN ERREGETZAREN JAYA
Igandean 26 erri onetan andikiro ospatuteko ustea dago. Orretarako itzaldiak egiten erriko seme ospetsu bat etorteko da. Da jaun artzeak izango dira egun orretan ugari.

MIXIÑO EGUNA
Baita egun au be urtero lez ospatu zan igandean meza donetan bertoko jaupariak egin ebezan itzaldiak siñestebakoen aldez. Ukar edo limonea bildurik.

NASKALDIJA
Mendeika (Araba'tik) etorrita emen izan da jaupari gazte Etxebarria Pirmin jauna.
Madrid'lera biziten emen ezagun dan Emaiči'tar Mikel sendiagaz yoanda.
Melilla'tik gudaritza aldia beteta Erauzkin kiroltzale errimea.
Balmaseda'ra yoan da Goti Jasone euskeltzalea.

URTE URRENA
Gaur barikuan goiko elexan izan dira Moyua Emile (Rocaverde markesean) elezkariak.

GEXORIK
Emen egunotan yakin dogu Aita Intxaurraga Josulauna erri onetako seme argia eztagola ondo Goiko Jauna'ri eskatzen dautse osatzea ainban lasterren, bere naya ba da.

ERIOTZA
Emen plazan eguastenian il zan Lejarza'tar Iñake, Lejarza'tar Erramon idazkizai edo karteruen emaztea. Benetan sendi onetan utsune andia geratzen da.
Laguntzen dautsegu atsekabean sendioni, ta otoi ilčakoaren arimean alde.

GUDARITZA
13'enbat izan dira Durango'ko zozkerara yoan zirenak emendik. Biri urten eutsien Melilla'rako Rekalde-Aitzuagakoari da Ziarrusta Urizar'koari.

EGUNEKUA DALA TA
Auxe EUZKADI'k dakarren atalik onena dirudi euskerea'ren alderako. Berton dakaz garrantzi andiko izparrak labur da ondo. Benetan asmu ona izan da berau ipintea. Da askok irakurten dau euskelatal onetan. Zorionak.

LIBURUEK
Idaztiek. Negue be ganean dogu ta emen doguz nai gura dabenak irakurteko Grimm anayen ipuñak, "Abarrak" bigarrenak, Pernando Amezketa'ko ta abar. Gabak orain luziak datorkuz da sukaldean irakurteko baserrietan be alagalakoak... baña baten batek esango dau da bearrak. Beti bearren ezin ibili leike atseden apur bat be bear dau gorputzak eta adimenak argitu egin bear dau.

BASERRITAR BAT.

URDULITZ

JOSUREN ERREGETASUNA
Gaur ospatuko dogu erri onetan Kistoren erregetasuna eta gai orretzaz itz egiten etorriko da erbesteko lekaide bat.

JOSUREN BIOTZAREN JAURESKUNDIA
Datorren illaren lenengo igandian egingo da erriko etxe guztietan Josuren Biotzaren Jaureskundia, "Entronizaziñoa". Ondo baño obeto deritxogu egipen Jaungoikozko onen ustiagaitik Jaunak lagunduten dautsiela Bera gurtuten daben erriari.

JELTZALIAREN ORDEZKOAK
Erri onetako abertzalien ordezko autu dabez Batzar nagusietan euren gogapena erakusteko Iñigez'tar Andoni ta B. Llona'tar Joseba.

NASKALDIA
Etxeratuta agurtau dogu Iturriaga'tar Julen makinistia.

TXIBERRI.

LEXONA

"ERRI"-RI AGUR
Ikusten dodanetik adiskidea, lagun asko izango dira zeuri agur egiñez zeure omeneko bazkarira joango diranak eta neuk bere nai eta bakarrik izen ezbear enbat ez ba dot, uste dot or zeurokaz egongo naizala egotaldi alai bat egiten. Neure ustez zor doguna ordaindu egingo dogu orra joanagaz zegaitik ze zulango bateri au eta geiago egin bear yako. Agiri izango da laguna, zeure Amerikara joakerea EUZKADI'ko "Euzkel-Aatal"-ean zegaitik eze zure lanak beti onura anaikoak izandira izparringi onetan eta orregaitik euskeltzaleak zor andiek dautsuguz zeuri. Au dalata zeure ango gauzak albait arinen eginda, barriro onantza biurtzea da opa dautsuena Aberri eta euskeraren onerako.

OSATETXE BATERA
Geure adiskide ona eta euskeltzale ona dan Fullaondo'tar Julen jauparia, belbilla baten sartuta eron dabe Bilbo'ko osatetxe batera, an osakuntza bat egiteko asmuagaz. Zer esan bere ez dago albait ondoen urtetea gura doguna. Len baizen len geure artean izan deitela osasun guztigaz.

URRILA'REN 25'GNA.
Egun gogogarria abertzaleantzako. Bilbo'ko Euzko Gaztediya'k au dalata egin dau itzaldi bat bere artezkari dan Agirre-tar Joseba Andoni jakitunak eginda. Nor dan itzlari esan ezkero ez dago zer esan ze txalotua izango zan. Zorionak, ba, alan Euzko Gaztedia'ri eta bardin izlariari bere. Eta orain Agirre jauna, ¿noz da emengo Eusko-langilleena?

BESTEA.

GOIZPARRA

(Ioan, XVIII, 33-37)

Beiñola Pilatus'ek deitu eban Jesus eta itandu eutson: zu zara Judeuen Erregea? — Jesusek erantzua eutson: zeure buruz diñozu ori, ala bestek esan deutsu nigaitik? — Pilatusek erantzun eban: ni Judeua naz ala? zuon erriak eta zuon Abade nagosiek eskuetara emon yatzaitue. Zer egin dozu—Jesusek erantzun eutson: Nire erregetza ezda mundu ontakoa. Nire erregetza mundu ontakoa balitz, nire mutillak burruka egingo leukie ni Judeuen eskuetara emon ez nadin; nire erregetze ostea, es da emengoa.—Pilatusek esan eutson orduan: beraz Erregue zaitugu? —Jesusek erantzun eutson: zuk diñozu ni Errege nazala (ni Erregue naz). Ni antarako yalo nintzan eta ontarako etorri munduan: egiaren autorpena emoteko. Egizale dan edonok, nire mintzoa (boza) entzuten dau.

ONDARRUA'TIK

Agur egin euskun geure ondotik erri onetan 50 urte egin ondoren geuk ainbeste maite gendun txaunburu jaunak bere 89 urtegaz.
Da bere obiratzian emen ikusi genduan sekula bere ikusi ez genduan lako obiratze ederrena. Alantxe merezi eban eta merezi dabenari jaokana egin biar jako.
Ona emen bere obiratzearen zertzeladak edo izparrak. Lelengo eresbatza, gero Udal'eko ikurriña baltzez jantzirik, txiñelak eruan eban, gero endoria Udal gizonakaz erdian, bi illoba endoriagaz eta beste bi illoba abade jaunak lau illoban bere atzetik, gero epaikarie bere ordezkuakaz, eta gero Arrantzalien Batzoki'ko lendakaria bere batzordiakin, guztien albuetan 50 abade jaun, 3 leikade edo praille, fero Idako bertako umetxuek bere ikasliekin eta gero Mirenen Alabak euren argiekin. Olantxe izan zan gure txaunburuaren obiratzia. Guztiok samindurik gegozan bere azken agurrakaz eta guztiok ondo baño ondo gero lagundu eutsien. An ziran Koldobikatarrak bere, eta gaur illa onen 24'n arrantzaliek egin dotsiez ondrak eurek ordaindurik eta sekule baño notin geyago ikusi dogu txadonan. Agur ba geure txaunburu jaun ori, eta Goi ortatik lagundu guri emen gagozan guztiari eta artu bei zure gogo edo arimie Jaunak bere besuetan. G. B.

ALERTA ESTAMOS
Erri onetan dago notin bat aldun etxetik biakurik Notin txartelen arazoan. Lenago euskeraz, iminten ziran euskerazko zenak eta orain erderaz imiten ditu. Nik eztot uste notin onek asma dabenik baña dagozana eta ori orlan dana ondo dakit. Ia ba, Kizkitza, ortzara barriro bere.
"Norbaiti" edo don Juan Egidazu'ri oin dala 6 egun erri onetako arrantzaliek guztiz txarto egon ziran atrakau eziñik. Orlan para eta ezlitzake edo ezin alleiteke emen dragia dagon astian apurtxo bat edo bapor bat bete zanjetik, uste dot norbait. Alegińduko dala emen eskatzen jakona egitea.

ABERTZALIEK BATZARRA
Emen euki eben eta asko garra berba egin ondoren guztiek au batez artu ebian ez gagozala ez batez eta ez bestiaz guztiek batuten eziran bitartian. Ondo dago neuretzako bere, neu bere zuekin nago.

BUZTARTUTEN DA
Aranbarri'tar Domeka (txiñela) datorren eguenian Itziarr'en. Zorionak Domeka eta ondo ibili Donosti aldetik.

EGUNEKUA

Euzkadi'tik

EUZKEL IXENAK
Igaro dan ostegunean ugutzau eben Deba urian Erroma Iñaki euzkel ixena politak jarririk, Egaña'tar Markelin eta Egia'tar Martinere'n seme jai oparria. Aita eta ama bitxiak izan ziran Egaña'tar Emilen eta Egaña'tar Sabine, umien osaba eta izekoa.

Lengua Sabin izen politaz
eta eraingue Erraimun,
beti dira bai euzkaldun.
Euzkotar zintzo ta abertzaleak

EUZKO GAZTEDIJA'N
Beti betirik egoan bart Euzko Gaztedija'ko areto nagusia Agirre'tar Joseba Andoni'ren itzalčia entzuteko 1839'garren urteko lagiatzaz ekin eban ederto atan bere. Asieran irakurgai bat balitzan yente guztiak entzun eban Eskarga ganetik bere eldu ziran gudarosteen ots eta saratak.
Edesti eskuetan erabiljela azaldu euskuzan Euzkadi onek zertzuk galdu ebazan legearen bitartez. Saleroste arazoetarako euken askatasuna eta lagia eta epaimayetan eukon asketasuna. Euzkadi aske zelan izan zan 839'garren urterarte argi ikusin genduan eta lagi itun aren arroiña nondik etorren bere bai. Geu euzkotarrak izan gintzan geure kaitez jokatu genduanak eta. Gitxitan eta obeto esateko iñoz eztogu ain ederto azaldu̇ta ikusi gure aberriko arazo sakonenari egin eutsen kaltea lagi arek. Edesti eskuetan errez erabilli ba eban baita elertia bere. Azken aldean atzera jarri eusku zan Eskarga menditik etozan gudariak baño beste batzuk Larrazabal ancatzetik igoten bere ikusi genduzan. Sabin andiaren menpean yoyazan. Batzuk Salkeria ots egiten eben, besteak ostera "Itxarkundia"! Eztogu zeatz zeatz itzaldi ederra azaldu laster ipiñi gura geunke euzkeraz orrialde onetan eta. Erriak olako gauzak bear dauz eta ez negar eta saratak. Lenengo buruak argitu daiguzan eta gero biotzak atzetik etorriko dira. Pozik txalotuten dogu Agirre ospetsua eta bide orretatik jarraitu dagien arren eskatuten dautsogu. Txaloka lotu barik yente guztiak egon ziran aldi luzean. Su ta kea atarea eban Agirre jaunak.

"BIZKAITARRA"
Ara izparringi onek zer diñoan 1839 garreneko urrilla'ko 25 garreneko lagiaratzaz.
"1837'garren urtian aurrera joyan, 1833'garrenian, Euzkadi'ko karlatarrak España'ko bakaidunaren aurka asi eben zorigaiztoko gudea.
Euzkotar gudarijak zintzo iñarduten eben-eta, Madrid'ko izparringijetan eta beste gauzarik esaten ba'eben be, euren gudaldi gustijetan garale ataraten ziran, eta au ondo ikusten eban españatarren guda-buru zan Espartero'k, eta izkilluz ezer ezin ebala ikusi ebanian, atzipezko berba leunak esanagaz, gudea irabaztia erabagi eban, euzkotar guda-mutil bulartsu adoretsubari iñotsela:
"Euzkotarrak: zubek atzipetuten aspertuge diñarduben orreik, zuben Lagijak —Fueruak—aldeztutiaren gudan zabixela diñue; baña ez ziñeztu. Bakaldunaren eta españar gudarozte nagusijaren guda-buru nazan onek, jaurbidearen ixenian diñotsubet ba, zeuben Lagijok, Fueruok, eztozubezala galduko. Ez bildurrik ixan ba, españar jaurbideak, gobernuak, dozubezan eskubide orrein kaltez gauzarik txikijenik egiteko asmurik eztau iñoz be ixan-eta".
...Eta ondoren Bergara'ko illunpena, "Conveniua" egin zan; bertan, Maroto Karlatarren guda-buru ixan zanak, eta Espartero'k, Judas Escariote'n antzerako guzurrezko besarkada bategaz, orduko euzkotarren zintzotasuna, atzipez saldu egin eben, eta euzko-gudarijak izkiluge itxita, izkilluz beterik españar gudarijakin, Euzkadi gustija eztaldu egin zan...
¡Eta gero etorri zan, etorri biar ebana!... ¡1839'ko urrilla'n 25'karreneko Lagija..., lenengoko idazkai atal onegaz:
"Bayeztuten dira euzko-erkijetako ta Naparra'ko Lagijak, Fueruak, baña bakaldun-laterkijagaz bat egiteko kalterik eztala".
¡Ederto yagok! Ona emen Espartero'k urte bi lenago Bergara'n esan ebazan berba leun eztitsubareñ igalijak. ¡Baña gu euzkotarrok, atzipez kendu euskubezan Lagi ta eskubide gustijen alde jagiten gara, eta geure ostetasunik, "protestarik" sutsubena agertuten dautsogu!
España'ko jaurbidea, kistar-kistarra dala bein baño sarrijago jauparijak-eta, euren txonitzetan esan ixan dauskube; ori egija dala, atzipez kendu euskuben geure buru-jabetasuna atsera biurtu biar dauskube, kistar-ikasbideko saspigarren aginduubak diñuan lez.
Iñorenari geldi itxi, baña norberena ondo zaindu diño kistar-ikasbidiak! Beraz guk euzkotarrok, geuria ondo zaindu gura ba'dogu, euzkotar bakar bat Euzkadi'n geratzen dan artian, geure-geuriak doguzan Lagi ta enparau eskubide gustijen jabetasuna agertu biar dogu, ta ¡doguzan kemen eta idar gustijakaz agertu be! bestelan, ezkara ixango euzkotarrak, ¡ezta kistarrak be!

ETARRI.

"ERRI" IDAZLEARI
Gaur Algorta'n oturuntza eder bategaz agurtuko dabe euzkotar idazlari gorengua, ango abertzaleak. Meresi bere bai olako idazle on eta trebeak. Amaika lan eder argitaldu dau gure Aberri au goralduteko ta euzkotarrak lozorrotik iratzartuteko. Pozik beti argitaldu doguz bere idaztiak EUZKADI onetan eta gaur beste eragozpen batek debekauta ezin eldu bagara berari agur egitea bere, lerro oneikaz agur samurrena egiten dautsogu. Euzkadi maite au itziten badozu bere zeugan eroango dozula badakigu aberriaren irudia biotz barruan gordeta. Ez aztu EUZKADI'n lan egiten daben onekaz eta lantzen beiñean bialdu leero batzuk Amerika aldetik. Beti pozik argitalduko doguz. Oturuntza orretan zagozen euzkotar danoi agur ba.

ESPINOSA'REN OMENEZ
Gaur elduko da gure artera Espinosa mendigoixale ospetsua Abendea goratuten dau mutil gazte onek bere egiteakaz. Guztiok ondo baño obeto goraldu bear dogu gizon au ba ludi guztira gure bizkortasun eldu dalako onen bitartez.
Gaur bere erria dan Zornotza'ra elduko dau abertzale on au. Espatadantzariak, eresiak eta abestiak dana izango da gaur Amorebietan. Udalak bere urtengo dau au artzera arrera on bat egiteko.
Pozik euzkotarrak ikusten dogu olan goralduten dala erriko seme bat. Beti aberda zar onek erakutsi dau bere zolitasuna. Eupa guztiei ¡goraldu daigun Espinosa azkarra.

España'tik

"MUNDO GRAFICO"
Barre egiteko edo aldizkingi onetan idazle batek Asikeratzaz idatzi dau pakokeri andiak esanik. Irakastola lekeide euatan zelan lateraz ikasi eban edo zelan ikasi ez eban erakutsi gura dausku eta azkenean azterketak eldu ziranean irugarren irakaskisuna ikasteko agindu eutsola maxuak. Orrela gogor egin gura dau Lekaideen irakastolen aurka. Nik berari beste kontutxu bat bere esango neunskio. Madrid aldeko irakastola baten jazo zan eta. Osagille ikasten ebillen euzkotar zintzo bat eta ikasi barik aldi igaroten ederto ekian. Olan ebillela eldu ziran asterketak eta gure mutillak ezekian tautik. Nora jo? Joan zan irakasle bategana eta esan eutson zer jazoten yakon. Eun laurleko eskatu eutson zan eta irakasleak bosgarren leziñoa itaunduku eutsola esan eutson. Esan eta egin gure mutillak sobresaliente atara eban azterketara eldu zanean.
"Mundo Gráfico"-n idatzi dabenak ulertuko al dau zer esan gura dogun.

MADRID
Atzo agertu zan "Diario Oficial" deritxon orrian Petroleoan Monopolio ori nok arteztuko daben gobernuaren izenean. Ministru izan zan Alvarado jaunak arazo ori bere gain artu dau. Cortina markesa da orian baña alde batera baztertuko ete daben diñoe.
—Algeciras aldetik eldu da Parantzeko Gudateko ministru dan Maginot jauna. Bultzi tokian yente asko egoan bera ikusi gurean eta yente artean. Kistar Irakastoletako Anai bi bere bai. Oneik ikustean Maginot jauna zuzendu zan eurekana eta eskua estuturik agurtu ebezan.

BARCELONA
Aldundiko nagusiak esan dau Erregearen margo bat argi gitxi dagoalako kendu egin bear dala dagoan tokitik. Bakaldunaren ordez bere aita izan zanaren margo bat jarri dau. Maluquer jaunak esan eban azalben onek emoten badauz "La Nau"-k zabaldu dabezan barritsukeriak guzurtuteko egiten dabela.

MADRID
"El Imparcial"-ek Cambo eta Alba jaunak Madrid aldera datozlako gauza garrantsidunak gertauko dirala diño. Liberala izan zan politikua arazo oneitan atzera buruz bera sartzera ei dator. Alba liberalak batuko ei dauz bere menpean laterriak bear daben arautegi bat azaldurik. Cambo ostera politikeru batzukaz itz egitera ei dator.

ZARAGOZA
Casanova gongotzañaren gorpua jaboten lekaide guztitakoak egoan dira gabez. Jaupak goxe guztian esan ziran gorpua egoan tokian. Agintari guztiak eta abade, lekaide eta yente asko eldu ziran be gorpulorrera. Granada aldera daroa bere gorpua eta ango ertxadoneko canonigu guztiak bidera urten dautse.

BARCELONA
Gobernadoreak izparkariakaz itz egitean esan eutsen eztala egia "Solidaridad Obrera"-k diñoanez C. N. del T.'koak gurenda bat lortu dabeila. Manresa'ko oporketa geroago eta txarrogo para da eztautselako itsi batzarra egiten.

TXINDIA
Txindi zelan dagoan jakiteko España'ko txindietxean auxe agertu dabe:
Frankuak, 36,55 eta 36,65.
Librak, 45,25 eta 45,40.
Dollars, 9,31 eta 9,34.

VALENCIA
Jone Deunaren elexan lan dagian langilleak azurrotz asko aurkitu dabez eta urian ots ancia zabaldi da artu baño ariñago. Toki aretan iltegia egoalako dira azur ayek eta ezta ikeratutekoa. Belbil batean azurrak eroan debaz iltegi batera.

Atzerrieta'tik

BRASIL
Brasil aldeko erreboluziño otsak egiztatu dira benetan. Rio Janeiro uriko gudariak, itxasontziak eta yente guztiak bat egin dira matxinada zaleakaz. Errepublikako lendakariak itzi dau bere tokia eta Italia'ko ordezkoen etxean sartu da. Washington Luiz gudari etxe baten ei dago espetxetuta. Erriak arin atrapau dauz iru izparringi lendakarian alderdikoak ziralako. "A Noite" izparringiak galkuntza andiak egin dabez makiña guztiak apurturik eta etxea bere errerik.

MEJICO
Datorren urterako presupuestua izango da gitxienez 280 milloikoa. Igez andiagoa

IZAYA

Charles Baudelaire

Olgetan itxas-gixonak sarri
eizatzen dabez izai altsubak.
Ontzi-lagunok egazka nasai
egazten dabez itxas-arrubak.

Zauriz josita ontziratzian
(ortze-bakaldun ziran txorijak)
arraun apurtu batzun antzera
narraz daroez egal andijak.

Gero egadun bidazti onek
oso galtzen dau edertasuna.
Onek pikuba erreten dautso,
arek antzestu egazka aztuna.

Gezi-ekatxen bidurrik eztaun
txorijan antza, olerkarijak.
Samin artian egaz egiten
Eztautse utziten egal andijak.

LAUAXETA.

Izai: albatros. Itxas-txori ederra da.
Eiza: caza.
Arraun: remo.
Bidazti: viajero.

NOR ETE DATOR
Erri onetara txaunburu orixe da gaur emen esaten dana nik bere eztakit bata egon egun batzutan.

ARRANTZALIAK
Arrantzurik eztabie ekarten zer ikusi biar dogu aurten eguaidiak bere txarrak dagoz ta.

BIAR.